

เพลงแขกมอญ ทำนองฆ้องวงใหญ่ : กรณีศึกษาทางเพลงจากครูปิณีจ ฉายสุวรรณ (ศิลปินแห่งชาติ)
(PLENG KHAEK MON'S KHONG WONG YAI MELODY : A CASE STUDY OF MASTER PINIJ CHAYSUWAN (NATIONAL ARTIST))

รหัสนิพนธ์ รศ.นภ 4536386 MSMS/M

ศศ.ม. (ดนตรี)

คณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ : พิณีจ ฉายสุวรรณ (ศิลปินแห่งชาติ), ณรงค์ชัย ปิฎกธวัช กศ.บ., กศ.ม., ศศ.ม.

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์เรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของเพลงแขกมอญ และศึกษาความสัมพันธ์ของเพลงเรื่องแขกมอญ เพลงแขกมอญเถา รวมทั้งเพลงเดี่ยวแขกมอญ โดยการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านดนตรีไทย รวมไปถึงการต่อเพลงจากครูปิณีจ ฉายสุวรรณ แล้วบันทึกโน้ต ผูกซ้อม เพื่อนำไปสู่การนำเสนอการบรรเลงเพลงแขกมอญ ทำนองฆ้องวงใหญ่ ซึ่งประกอบด้วย เพลงเรื่องแขกมอญ บรรเลงด้วยวงปี่พาทย์ไม้แข็งเครื่องคู่ เพลงแขกมอญเถา บรรเลงด้วยวงปี่พาทย์ไม้แข็งเครื่องคู่ และเพลงเดี่ยวแขกมอญ บรรเลงเดี่ยวด้วยฆ้องวงใหญ่ ผลการศึกษาเพลงแขกมอญ ทำนองฆ้องวงใหญ่ สามารถสรุปได้ดังนี้

1. เพลงแขกมอญ เดิมเป็นเพลงอัตราจังหวะ 2 ชั้น หน้าทับปรบไก่อ มี 3 ท่อน ท่อนละ 6 จังหวะหน้าทับ มีมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา ใช้ขับร้องประกอบการแสดงโจนละคร พระประดิษฐไพเราะ (ครูมีแขก) ได้ขยายขึ้นเป็นอัตราจังหวะ 3 ชั้น ต่อมาผู้เรียบเรียงขึ้นจนครบเป็นเพลงเถาหลายทางด้วยกัน สามารถนำมาบรรเลงได้หลายรูปแบบ นิยมบรรเลงด้วยวงดนตรีไทยทุกประเภท

2. เพลงแขกมอญที่บรรจุในเพลงเรื่อง เพลงแขกมอญเถา และเพลงเดี่ยวแขกมอญ มีแนวการดำเนินทำนองไปในทิศทางเดียวกัน และลูกตกแต่ละจังหวะหน้าทับนั้น ตรงกับเกือบทั้งหมด

3. เพลงแขกมอญ อัตราจังหวะ 3 ชั้น ที่นำมาทำเป็นทางเดี่ยวฆ้องวงใหญ่นั้น เป็นทางเดี่ยวที่ครูปิณีจ ฉายสุวรรณ เรียบเรียงขึ้น โดยใช้แนวทางจากครูสอน วงฆ้อง เมื่อนำมาเทียบกับเพลงแขกมอญ อัตราจังหวะ 3 ชั้น พบว่า มีอัตราจังหวะเท่ากัน และลูกตกตรงกันทุกประการ

คำสำคัญ : เพลงแขกมอญ / ฆ้องวงใหญ่

PLENG KHAEK MON'S KHONG WONG YAI MELODY : A CASE STUDY OF
MASTER PINIJ CHAYSUWAN (NATIONAL ARTIST)

THUNYAWAN RATTANAPOP 4536386 MSMS/M

M.A. (MUSIC)

THESIS ADVISORS: PINIJ CHAYSUWAN (NATIONAL ARTIST),
NARONGCHAI PIDOKRAJT, B.Ed., M.Ed., M.A.

ABSTRACT

The objectives of this thematic paper were to study the history of *Pleng Khaek Mon* and the relationship between *Pleng Ruang Khaek Mon*, *Pleng Khaek Mon Tao* and *Pleng Deo Khaek Mon*. The information was derived from relevant literature, interviews with experts, and private lessons with Master Pinij Chaysuwan. The study involved producing music transcriptions and rehearsing leading to a recital of *Pleng Khaek Mon* performed on Khong Wong Yai. The complete program was comprised of *Pleng Ruang Khaek Mon*, *Khaek Mon Tao* (for *Pi Path Mai Kheang Kruang Khu* ensemble), and *Deo Khaek Mon* for solo Khong Wong Yai.

The result of this thematic paper can be summarized as follows:

1. *Khaek Mon*, possibly composed in the Ayuthaya period for accompanying stage plays called *Khon* and *Lakhon*, is a piece in 2 chan tempo using *Prob Kai* rhythmic pattern. Each of the three sections contains six repeated patterns. Phra Pradit Phairoh (Kru Mee Khaek) then embellished the piece in 3 chan tempo. Later, other musicians further modified the piece into many new forms in different styles.

2. *Khaek Mon* as it appears in *Pleng Ruang*, *Khaek Mon Tao*, and *Deo Khaek Mon* is in the same melodic style and has similar main structural notes (*Luk Tok*.)

3. The solo *Khaek Mon*, 3 chan tempo, for Khong Wong Yai was composed by Master Pinij Chaysuwan, based on compositions by Master Son Wongkhong. The piece has the same *Luk Tok* as *Khaek Mon*, 3 chan tempo.

KEY WORDS: PLENG KHAEK MON / KHONG WONG YAI

114 P.